

КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

Особлива частина

Розділ XX

**ЗЛОЧИНИ ПРОТИ МИРУ,
БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА
ТА МІЖНАРОДНОГО
ПРАВОПОРЯДКУ**

Альбом схем

Харків юридичний®
2012

УДК [343.3] (083.44) (477)

ББК 67.9 (4 УКР) 308 я 73

Л 22

Укладачі:

М. В. Даньшин

Я. О. Лантінов

Рецензенти:

В. М. Трубников – доктор юридичних наук, професор;

В. П. Ємельянов – доктор юридичних наук, професор;

Л 22 Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку : альбом схем / М. В. Даньшин, Я. О. Лантінов / за заг. ред. Я. О. Лантінова – Х. : Харків юридичний, 2012. – 32 с.

ISBN 978-966-8395-92-5

Альбом схем доповнює навчальні курси з Загальної та Особливої частин кримінального права України. За допомогою табличної форми наочно демонструються структура та зміст основних складів злочинів відповідно чинному законодавству про кримінальну відповідальність.

Посібник може бути корисним при написанні дисертацій, дипломних робіт, наукових доповідей, курсових робіт чи при проведенні занять. Може бути використаний як довідникові матеріали в практичній діяльності правоохоронних органів та адвокатів.

ББК67.9 (4 УКР) 308 я 73

ISBN 978-966-8395-92-5

© Даньшин М. В., Лантінов Я. О., 2012

© Харків юридичний, 2012

ВСТУП

Посібник розраховано на осіб, які вже засвоїли базові поняття кримінального права України, у тому числі визначення «складу злочинів», «компоненти складів злочинів», «основний склад злочинів і похідні», «формальні» та «матеріальні» склади злочинів¹.

Алгоритм користування посібником залежить від конкретної потреби. При опрацюванні питань Особливої частини кримінального права України доцільно порівняти текст статті Особливої частини КК із відповідним складом злочину, а в окремих випадках – декількома складами злочинів. Є можливість встановити перелік та зміст усіх обов'язкових ознак відповідного складу злочину. Також спрощується порівняння суміжних складів злочинів з виявленням розбіжностей у переліку чи змісту їх ознак. Спрощується пошук тотожних за змістом ознак у різних складах злочинів.

При написанні курсової роботи із навчальної дисципліни «Кримінальне право України. Загальна частина», наприклад, за темою «Об'єкт та предмет злочину» можна переконатися, що ознака «об'єкт злочину» (основний безпосередній об'єкт) притаманна кожному складу злочину, а ознака «предмет злочину» зустрічається не завжди. Можливо також виписати приклади окремих об'єктів чи предметів злочинів.

При користуванні довідниковою частиною слід враховувати, що таблиці містять назви та текст статей Особливої частини КК, а також їх номери та номери частин, що позначаються на початку таблиці. Далі йде умовна назва *складу* злочинів. Якщо на прикінці назви складу злочинів наявний символ «*» – це означає, що за допомогою частини статті Особливої частини КК фактично передбачаються декілька складів злочинів.

Таблиця продовжується графою в якій вказується безпосередній основний об'єкт злочинів. Потім йде графа «додатковий безпосередній об'єкт злочину». Ця графа заповнюється якщо складу властивий обов'язковий додатковий безпосередній об'єкт злочину, якщо ж графа залишається не заповненою це означає, що додатковий безпосередній об'єкт злочину є факультативною ознакою для цього складу злочину.

¹ Див. Кримінальне право України. Загальна частина : навчальний посібник // [В. М. Трубников, Я. О. Лантінов, О. М. Храмцов та ін.] за заг. ред. д.ю.н., проф. В. М. Трубникова. – Х. : Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 504 с. Кримінальне право України. (Загальна частина) : Підручник / [А. М. Бабенко, Ю. А. Вапсва, В. К. Гришук та ін.] ; за заг. ред. О.М. Бандурки; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : Вид-во ХНУВС, 2011. – 71-83 с.

Наступна графа – «Предмет злочину», заповнюється відповідним змістом якщо ця ознака є обов'язковою для складу злочину, в іншому випадку ставиться позначка – «факультативно». В тих випадках коли законодавець в одній частині статті вказує альтернативні види предметів злочину, вони позначаються як пункти, тобто з арабською цифрою та круглою замикаючою дужкою.

У графі «Тип складу злочинів» може позначатися тип складу злочинів в залежності від законодавчої конструкції його об'єктивної сторони – «формальний» або «матеріальний». Далі йде графа «Зміст суспільно небезпечного діяння» – в якій позначається зміст відповідної ознаки. В тих випадках коли законодавець в одній частині статті вказує альтернативні види суспільно небезпечних діянь, вони позначаються як пункти, тобто з арабською цифрою та круглою замикаючою дужкою. Для діянь інформаційного характеру (наприклад, закликів) в окремі графі подається зміст повідомлення, з яким і пов'язується їх злочинність.

Продовжує таблицю графа «Зміст суспільно небезпечних наслідків». Ця графа заповнюється якщо склад злочину є за типом «матеріальним». У таблиці окремо не позначається ознака «причинний зв'язок» оскільки вона не може набирати інших значень крім «наявна» та «відсутня» і при цьому притаманна усім «матеріальним складам» і «відсутня» у складах злочинів «формального» типу. Отже, для складів «матеріального» типу обов'язковою також є ознака «причинний зв'язок між суспільно небезпечним діянням та суспільно небезпечними наслідками», який завжди слід встановлювати при кваліфікації злочинів за такими складами.

Наступними введено графи «Місце злочинів», «Час злочинів», «Знаряддя (засоби) злочинів», «Спосіб вчинення злочинів» та «Обставини вчинення злочинів». В тих випадках коли ці ознаки є обов'язковими для складу злочинів графи заповнюються відповідними відомостями, в іншому випадку вказується «факультативно».

Продовжується таблиця графами присвяченими характеристиці суб'єкту злочинів. По-перше, вказується його вид – «загальний» або «спеціальний», потім йде графа «Вік суб'єкту» в якій вказується нижня межа віку кримінальної відповідальності за вчинення відповідних злочинів. Третьою йде графа «Зміст додаткової ознаки спеціального суб'єкту» яка заповнюється у тому випадку, якщо у графі «вид суб'єкту» присутня позначка – «спеціальний».

Графа «Форма вини» може містити значення – «умисна» або «необережна». Значення – «подвійна вина» бути не може. Таблицю завершують графи – «Мотив злочину», «Мета злочину», якщо ці ознаки є обов'язковими для складу злочину графи заповнюються відповідними відомостями, в іншому випадку вказується «факультативно».

Останньою позицією є позначення ступеню тяжкості злочинів.

Бажаємо успіху у використанні посібника. Для бажаючих ознайомитись з усіма основними складами злочинів функціонує сайт за адресою www.scladi-zlochiniv.kharkov.ua.

ДОВІДНИКОВА ЧАСТИНА

Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 436 КК № 1:

№ статті	436	Назва статті	Пропаганда війни	
Частина	1			
Текст диспозиції статті	Публічні заклики до агресивної війни або до розв’язування воєнного конфлікту, а також виготовлення матеріалів із закликами до вчинення таких дій з метою їх розповсюдження або розповсюдження таких матеріалів -			
Назва складу злочинів		Заклики до війни*		
Об’єкт злочинів:			Предмет злочинів	
основний		додатковий		
безпека людства		факультативно		факультативно
Тип побудови	Зміст ознаки «діяння»			
формальний	заклики			
Зміст повідомлення				
до агресивної війни або до розв’язування воєнного конфлікту				
Місце злочинів	Час злочинів	Засоби (зброя)		Спосіб
факультативно	факультативно	факультативно		факультативно
Обставини злочинів	Вид суб’єкту		Вік	Зміст додаткової ознаки суб’єкту
публічно	загальний		16	факультативно
Форма вини	Мотив злочинів			Мета злочинів
умисна	факультативно			факультативно
Ступінь тяжкості		середньої тяжкості		

Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 436 КК № 2:

№ статті	436	Назва статті	Заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку	
Частина	1			
Текст диспозиції статті	Публічні заклики до погромів, підпалів, знищення майна, захоплення будівель чи споруд, насильницького виселення громадян, що загрожують громадському порядку, а також розповсюдження, виготовлення чи зберігання з метою розповсюдження матеріалів такого змісту –			
Назва складу злочинів		Виготовлення або розповсюдження матеріалів із закликами до агресивної війни		
Об'єкт злочинів			Предмет злочинів	Тип побудови
основний	додатковий			
безпека людства	факультативно		факультативно	формальний
Зміст ознаки «діяння»		Зміст ознаки «наслідки»	Місце злочинів	Час злочинів
1) виготовлення; 2) розповсюдження;		факультативно	факультативно	факультативно
Спосіб злочинів		Обставини злочинів	Засоби злочинів	
факультативно		факультативно	матеріали із закликами до агресивної війни або до розв'язування воєнного конфлікту	
Вид суб'єкту злочинів	Вік	Форма вини	Мотив злочинів	Мета злочинів
загальний	16	умисна	факультативно	розповсюдження
Ступінь тяжкості		середньої тяжкості		

Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 437 КК:

№ статті	437	Назва статті	Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни	
Частина	1			
Текст диспозиції статті	Планування, підготовка або розв'язування агресивної війни чи воєнного конфлікту, а також участь у змові, що спрямована на вчинення таких дій, -			
Назва складу злочинів	Планування, підготовка, розв'язування агресивної війни			
Об'єкт злочинів:			Предмет злочинів	
основний		додатковий		
безпека людства		факультативно	факультативно	
Тип побудови	Зміст ознаки «діяння»			
формальний	1) планування агресивної війни чи воєнного конфлікту; 2) підготовка; 3) розв'язування; 4) участь у змові, що спрямована на вчинення таких дій;			
Зміст ознаки «наслідки»	Місце злочинів	Час злочинів	Засоби злочинів	
формальний	факультативно	факультативно	факультативно	
Спосіб		Обставини злочинів	Вид суб'єкту	Вік
факультативно		факультативно	загальний	16
Форма вини		Мотив злочинів		Мета злочинів
умисна		факультативно		факультативно
Ступінь тяжкості			особливо тяжкий	

Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 2 ст. 437 КК:

№ статті	437	Назва статті	Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни		
Частина	2				
Текст диспозиції статті		Ведення агресивної війни або агресивних воєнних дій -			
Назва складу злочинів		Ведення агресивної війни або агресивний воєнних дій			
Об'єкт злочинів:			Предмет злочинів		
основний		додатковий			
безпека людства		факультативно	факультативно		
Тип побудови	Зміст ознаки «діяння»				
формальний	ведення: 1) агресивної війни; 2) агресивний воєнних дій;				
Зміст ознаки «наслідки»	Місце злочинів		Час злочинів	Засоби злочинів	
формальний	факультативно		факультативно	факультативно	
Спосіб		Обставини злочинів		Вид суб'єкту	Вік
факультативно		факультативно		загальний	16
Форма вини		Мотив злочинів		Мета злочинів	
умисна		факультативно		факультативно	
Ступінь тяжкості			особливо тяжкий		

Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 438 КК № 1:

№ статті	438	Назва статті	Порушення законів та звичаїв війни	
Частина	1			
Текст диспозиції статті	Жорстоке поводження з військовополоненими або цивільним населенням, вигнання цивільного населення для примусових робіт, розграбування національних цінностей на окупованій території, застосування засобів ведення війни заборонених міжнародним правом, інші порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також віддання наказу про вчинення таких дій -			
Назва складу злочинів	Порушення законів та звичаїв війни*			
Об'єкт злочинів:		Предмет злочинів	Тип побудови	
основний	додатковий			
безпека людства	порядок управління у військовій сфері;	факультативно	формальний	
Зміст ознаки «діяння»				
1) жорстоке поводження з військовополоненими або цивільн. населенням; 2) вигнання цив-го населення для примус. робіт; 3) розграбування нац. цінностей на окупованій території; 4) застосування засобів ведення війни, заборонених міжнар. правом; 5) інші дії;				
Зміст ознаки «наслідки»	Місце злочинів	Час злочинів	Засоби злочинів	
формальний	факультативно	факультативно	факультативно	
Спосіб	Обставини злочинів			
факультативно	порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України			
Вид суб'єкту		Додаткова ознака суб'єкту		Вік
загальний		особа зобов'язана додержувати спеціальні правила		16
Форма вини		Мотив злочинів		Мета злочинів
умисна		факультативно		факультативно
Ступінь тяжкості		особливо тяжкий		

Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 438 КК № 2:

№ статті	438	Назва	Порушення законів та звичаїв війни	
Частина	1	статті		
Текст диспозиції статті	Жорстоке поводження з військовополоненими або цивільним населенням, вигнання цивільного населення для примусових робіт, розграбування національних цінностей на окупованій території, застосування засобів ведення війни заборонених міжнародним правом, інші порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також віддання наказу про вчинення таких дій -			
Назва складу злочинів		Віддання наказу про вчинення порушення законів та звичаїв війни*		
Об'єкт злочинів:			Предмет злочинів	Тип побудови
основний	додатковий			
безпека людства	порядок управління у військовій сфері;		факультативно	формальний
Зміст ознаки «діяння»				
віддання наказу про вчинення порушення законів та звичаїв війни				
Зміст ознаки «наслідки»	Місце злочинів		Час злочинів	Засоби злочинів
формальний	факультативно		факультативно	факультативно
Спосіб	Обставини злочинів			
факультативно	порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України			
Вид суб'єкту		Додаткова ознака суб'єкту		Вік
спеціальний		особа зобов'язана додержувати спеціальні правила		16
Форма вини		Мотив злочинів		Мета злочинів
умисна		факультативно		факультативно
Ступінь тяжкості			особливо тяжкий	

Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 439 КК:

№ статті	439	Назва статті	Застосування зброї масового знищення	
Частина	1			
Текст диспозиції статті	Застосування зброї масового знищення, забороненої міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, -			
Назва складу злочинів		Застосування зброї масового знищення		
Об'єкт злочинів:		Предмет злочинів	Тип побудови	
основний	додатковий			
виживання людства	факультативно	факультативно	формальний	
Зміст ознаки «діяння»				
застосування				
Зміст ознаки «наслідки»	Місце злочинів	Час злочинів	Спосіб злочинів	
формальний	факультативно	факультативно	факультативно	
Засоби злочинів			Обставини злочинів	
зброя масового знищення, заборонена міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України			факультативно	
Вид суб'єкту	Додаткова ознака суб'єкту		Вік	
загальний	факультативно		16	
Форма вини	Мотив злочинів		Мета злочинів	
умисна	факультативно		факультативно	
Ступінь тяжкості		особливо тяжкий		

Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 440 КК:

№ статті	440	Назва статті	Розроблення, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування зброї масового знищення	
Частина	1			
Текст диспозиції статті	Розроблення, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування зброї масового знищення, забороненої міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, -			
Назва складу злочинів		Дії з забороненою зброєю масового знищення		
Об'єкт злочинів:			Предмет злочинів	
основний	додатковий			
виживання людства	факультативно		зброя масового знищення, заборонена міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України	
Тип побудови		Зміст ознаки «діяння»		
формальний		1) розроблення; 2) виробництво; 3) придбання; 4) зберігання; 5) збут; 6) транспортування;		
Зміст ознаки «наслідки»		Місце злочинів	Час злочинів	Спосіб злочинів
формальний		факультативно	факультативно	факультативно
Засоби злочинів		Обставини злочинів	Вид суб'єкту	Вік
факультативно		факультативно	загальний	16
Форма вини		Мотив злочинів		Мета злочинів
умисна		факультативно		факультативно
Ступінь тяжкості			особливо тяжкий	

Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 441 КК:

№ статті	441	Назва статті	Екоцид			
Частина	1					
Текст диспозиції статті	Масове знищення рослинного або тваринного світу, отруєння атмосфери або водних ресурсів, а також вчинення інших дій, що можуть спричинити екологічну катастрофу, -					
Назва складу злочинів		Екоцид				
Об'єкт злочинів:			Предмет злочинів			
основний	додатковий					
виживання людства	довкілля		об'єкти довкілля: 1) рослинний або тваринний світ; 2) ресурси водні або атмосферні; 3) інші;			
Тип побудови		Зміст ознаки «діяння»				
матеріальний		дії				
Зміст ознаки «наслідки»			Місце	Час	Спосіб	
			злочинів			
1) масова загибель рослин, тварин, інших живих істот; 2) отруєння атмосфери або водних ресурсів; 3) загроза екологічної катастрофи;			факультативно			
Засоби злочинів		Обставини злочинів		Вид суб'єкту		Вік
факультативно		факультативно		загальний		16
Форма вини		Мотив злочинів		Мета злочинів		
умисна		факультативно		факультативно		
Ступінь тяжкості			особливо тяжкий			

Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 442 КК:

№ статті	442	Назва	Геноцид	
Частина	1	статті		
Текст диспозиції статті	Геноцид, тобто діяння, умисно вчинене з метою повного або часткового знищення будь-якої національної, етнічної, расової чи релігійної групи шляхом позбавлення життя членів такої групи чи заподіяння їм тяжких тілесних ушкоджень, створення для групи життєвих умов, розрахованих на повне чи часткове її фізичне знищення, скорочення дітонародження чи запобігання йому в такій групі або шляхом насильницької передачі дітей з однієї групи в іншу, -			
Назва складу злочинів		Геноцид		
Об'єкт злочинів:		Предмет злочинів	Тип побудови	
основний				
виживання людства		факультативно	факультативно	матеріальний
Зміст ознаки «діяння»	Зміст ознаки «наслідки»			Місце злочинів
діяння	небезпека фізичного знищення національної, етнічної, расової чи релігійної групи			факультативно
Час злочинів		Спосіб		
факультативно		1) насильство щодо члену групи небезпечно для життя; 2) створення життєвих умов, розрахованих на повне чи часткове фізичне знищення групи, скорочення дітонародження чи запобігання йому в групі; 3) насильницька передача дітей з однієї групи в іншу;		
Засоби злочинів		Обставини злочинів	Вид суб'єкту	Вік
факультативно		факультативно	загальний	16
Форма вини	Мотив злочинів	Мета злочинів		
умисна	факультативно	повне або часткове знищення будь-якої національної, етнічної, расової чи релігійної групи;		
Ступінь тяжкості		особливо тяжкий		

Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 2 ст. 442 КК №1:

№ статті	441	Назва статті	Геноцид	
Частина	2			
Текст диспозиції статті		Публічні заклики до геноциду, а також виготовлення матеріалів із закликами до геноциду з метою їх розповсюдження або розповсюдження таких матеріалів -		
Назва складу злочинів		Публічні заклики до геноциду*		
Об'єкт злочинів:			Предмет злочинів	
основний		додатковий		
безпека людства		факультативно		факультативно
Тип побудови	Зміст ознаки «діяння»			
формальний	заклики			
Зміст повідомлення				
до геноциду				
Місце злочинів	Час злочинів	Засоби (знаряддя)		Спосіб
факультативно	факультативно	факультативно		факультативно
Обставини злочинів	Вид суб'єкту		Вік	Зміст додаткової ознаки суб'єкту
публічно	загальний		16	факультативно
Форма вини	Мотив злочинів			Мета злочинів
умисна	факультативно			факультативно
Ступінь тяжкості		середньої тяжкості		

Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 2 ст. 436 КК № 2:

№ статті	442	Назва статті	Геноцид		
Частина	2				
Текст диспозиції статті		Публічні заклики до геноциду, а також виготовлення матеріалів із закликами до геноциду з метою їх розповсюдження або розповсюдження таких матеріалів -			
Назва складу злочинів		Виготовлення або розповсюдження матеріалів із закликами до геноциду*			
Об'єкт злочинів			Предмет злочинів		
основний		додатковий			
безпека людства		факультативно		факультативно	
Тип побудови		Зміст ознаки «діяння»		Зміст ознаки «наслідки»	
формальний		1) виготовлення; 2) розповсюдження;		факультативно	
Місце злочинів		Час злочинів		Спосіб злочинів	
факультативно		факультативно		факультативно	
Обставини злочинів		Засоби злочинів		Вид суб'єкту злочинів	Вік
факультативно		матеріали із закликами до геноциду		загальний	16
Форма вини		Мотив злочинів		Мета злочинів	
умисна		факультативно		розповсюдження	
Ступінь тяжкості		середньої тяжкості			

Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 443 КК:

№ статті	443	Назва статті	Посягання на життя представника іноземної держави	
Частина	1			
Текст диспозиції статті	Вбивство або замах на вбивство представника іноземної держави або іншої особи, яка має міжнародний захист, з метою впливу на характер їхньої діяльності або на діяльність держав чи організацій, які вони представляють, або з метою провокації війни чи міжнародних ускладнень -			
Назва складу злочинів		Посягання на життя представника іноземної держави		
Об'єкт злочинів:			Предмет злочинів	Тип побудови
основний		додатковий		
безпека людства		життя іншої людини	факультативно	матеріальний
Зміст ознаки «діяння»		Зміст ознаки «наслідки»		
діяння		1) смерть іншої людини; 2) реальна можливість настання смерті іншої людини;		
Місце злочинів		Час злочинів	Спосіб	Засоби злочинів
факультативно		факультативно	факультативно	факультативно
Обставини злочинів				
щодо представника іноземної держави або інших осіб, які мають міжнародний захист				
Вид суб'єкту	Вік	Форма вини		Мотив злочинів
загальний	14	умисна		факультативно
Мета злочинів				
1) вплив на характер їхньої діяльності; 2) вплив на діяльність держав чи організацій, які вони представляють; 3) провокація війни чи міжнародних ускладнень;				
Ступінь тяжкості			особливо тяжкий	

Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 444 КК:

№ статті	444	Назва статті	Злочини проти осіб та установ, що мають міжнародний захист	
Частина	1			
Текст диспозиції статті	Напад на службові або житлові приміщення осіб, які мають міжнародний захист, а також викрадення або позбавлення волі цих осіб з метою впливу на характер їхньої діяльності або на діяльність держав чи організацій, що вони представляють, або з метою провокації війни чи міжнародних ускладнень -			
Назва складу злочинів	Злочини проти осіб та установ, що мають міжнародний захист			
Об'єкт злочинів:			Предмет злочинів	Тип побудови
основний		додатковий		
належне керування в сфері міжнародних відносин;		1)-; 2), 3) свобода окремої людини;	факультативно	формальний
Зміст ознаки «діяння»			Зміст ознаки «наслідки»	
1) напад на службові або житлові приміщення; 2) викрадення; 3) позбавлення волі;			факультативно	
Місце злочинів	Час злочинів	Спосіб	Засоби злочинів	
факультативно	факультативно	факультативно	факультативно	
Обставини злочинів				
щодо осіб, які мають міжнародний захист				
Вид суб'єкту	Вік	Форма вини	Мотив злочинів	
загальний	14	умисна	факультативно	
Мета злочинів				
1) вплив на характер їхньої діяльності; 2) вплив на діяльність держав чи організацій, які вони представляють; 3) провокація війни чи міжнародних ускладнень;				
Ступінь тяжкості		тяжкий		

Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 2 ст. 444 КК:

№ статті	444	Назва статті	Злочини проти осіб та установ, що мають міжнародний захист	
Частина	2			
Текст диспозиції статті		Погроза вчинення дій, передбачених частиною першою цієї статті, -		
Назва складу злочинів		Погроза злочином проти осіб та установ, що мають міжнародний захист		
Об'єкт злочинів:			Предмет злочинів	
основний		додатковий		
належне керування в сфері міжнародних відносин;		факультативно		факультативно
Тип побудови	Зміст ознаки «діяння»		Зміст ознаки «наслідки»	
формальний	погроза		факультативно	
Зміст погрози				
вчинення: 1) напад на службові або житлові приміщення; 2) викрадення; 3) позбавлення волі;				
Місце злочинів	Час злочинів	Спосіб	Засоби злочинів	
факультативно	факультативно	факультативно	факультативно	
Обставини злочинів				
щодо осіб, які мають міжнародний захист				
Вид суб'єкту	Вік	Форма вини	Мотив злочинів	
загальний	16	умисна	факультативно	
Мета злочинів				
1) вплив на характер їхньої діяльності; 2) вплив на діяльність держав чи організацій, які вони представляють; 3) провокація війни чи міжнародних ускладнень;				
Ступінь тяжкості		невеликої тяжкості		

Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 445 КК:

№ статті	445	Назва статті	Незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала	
Частина	1			
Текст диспозиції статті		Незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала, крім випадків, передбачених цим Кодексом, -		
Назва складу злочинів		Незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала		
Об'єкт злочинів:			Предмет злочинів	
основний		додатковий		
належне керування в сфері міжнародних відносин;		факультативно		факультативно
Тип побудови	Зміст ознаки «діяння»		Зміст ознаки «наслідки»	
формальний	використання;		факультативно	
Місце злочинів	Час злочинів	Спосіб	Засоби злочинів	
факультативно		символіка Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала		
Обставини злочинів			Вид суб'єкту	Вік
незаконно, крім випадків, передбачених КК			загальний	16
Форма вини		Мотив злочинів		Мета злочинів
умисна		факультативно		факультативно
Ступінь тяжкості		невеликої тяжкості		

Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 446 КК:

№ статті	446	Назва статті	Піратство	
Частина	1			
Текст диспозиції статті		Піратство, тобто використання з метою одержання матеріальної винагороди або іншої особистої вигоди озброєного чи неозброєного судна для захоплення іншого морського чи річкового судна, застосування насильства, пограбування або інших ворожих дій щодо екіпажу чи пасажирів такого судна, -		
Назва складу злочинів		Піратство		
Об'єкт злочинів:			Предмет злочинів	
основний		додатковий		
належне керування в сфері міжнародних відносин		факультативно		факультативно
Тип побудови	Зміст ознаки «діяння»		Зміст ознаки «наслідки»	
формальний	використання		факультативно	
Місце злочинів	Час злочинів	Спосіб		Засоби злочинів
факультативно				судно
Обставини злочинів	Вид суб'єкту		Вік	Форма вини
незаконно	загальний		16	умисна
Мотив злочинів		Мета злочинів		
одержання матеріальної винагороди або іншої особистої вигоди		1) захоплення іншого морського чи річкового судна; 2) застосування насильства; 3) пограбування; 4) інші ворожі дії щодо екіпажу чи пасажирів такого судна;		
Ступінь тяжкості		особливо тяжкий		

Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 447 КК:

№ статті	447	Назва статті	Найманство			
Частина	1					
Текст диспозиції статті	Вербування, фінансування, матеріальне забезпечення, навчання найманців з метою використання у збройних конфліктах інших держав або насильницьких діях, спрямованих на повалення державної влади чи порушення територіальної цілісності, а також використання найманців у військових конфліктах чи діях -					
Назва складу злочинів	Готування та використання найманців					
Об'єкт злочинів:					Предмет злочинів	
основний		додатковий				
належне керування в сфері міжнародних відносин		факультативно			факультативно	
Тип побудови	Зміст ознаки «діяння»					
формальний	1) вербування найманців; 2) фінансування найманців; 3) матеріальне забезпечення найманців; 4) навчання найманців; 5) використання найманців у військових конфліктах чи діях;					
Зміст ознаки «наслідки»		Місце	Час	Спосіб	Засоби	Обставини
		злочинів				
факультативно		факультативно				
Вид суб'єкту		Вік	Форма вини		Мотив злочинів	
загальний		16	умисна		факультативно	
Мета злочинів						
використання у збройних конфліктах інших держав або насильницьких діях, спрямованих на повалення державної влади чи порушення територіальної цілісності;						
Ступінь тяжкості			тяжкий			

Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 2 ст. 447 КК:

№ статті	447	Назва статті	Найманство			
Частина	2					
Текст диспозиції статті	Участь без дозволу відповідних органів державної влади у збройних конфліктах інших держав з метою одержання матеріальної винагороди -					
Назва складу злочинів		Участь без дозволу у збройних конфліктах інших держав				
Об'єкт злочинів:				Предмет злочинів		
основний		додатковий				
належне керування в сфері міжнародних відносин		факультативно		факультативно		
Тип побудови	Зміст ознаки «діяння»					
формальний	участь у збройних конфліктах інших держав					
Зміст ознаки «наслідки»		Місце	Час	Спосіб	Засоби	
		злочинів				
факультативно		факультативно				
Обставини злочинів				Вид суб'єкту		Вік
без дозволу відповідних органів державної влади				загальний		16
Форма вини	Мотив злочинів		Мета злочинів			
умисна	факультативно		одержання матеріальної винагороди			
Ступінь тяжкості			тяжкий			

**ПОЯСНЕННЯ ОКРЕМИХ ТЕРМІНІВ,
ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В ОСНОВНИХ
СКЛАДАХ ЗЛОЧИНІВ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ
ЗА ДОПОМОГОЮ РОЗДІЛУ XX
ОСОБЛИВОЇ ЧАСТИНИ КК
«ЗЛОЧИНИ ПРОТИ МИРУ, БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА
ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ»**

Категорія	Визначення	Джерело
1	2	3
Агресія	застосування збройної сили державою проти суверенітету, територіальної недоторканності чи політичної незалежності іншої держави або будь-яким іншим чином, що несумісний зі Статутом ООН	резолюція XXIX сесії Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1974 р
Планування агресивної війни	Розробка системи чи сукупності дій, окремих дій чи операцій, стратегії і (або) тактики злочинних дій, які плануються вчинювати в майбутньому	
Підготовка агресивної війни	нарощування збройних сил, їх спеціальному навчанні, передислокації; накопиченні запасів зброї, боєприпасів, горючих матеріалів; проведенні розвідувальних заходів, спеціальний ідеологічний підготовці населення та в іншому створенні умов для розв'язування і ведення агресивної війни або розв'язування воєнного конфлікту, ведення агресивних воєнних дій	там само

1	2	3
Розв'язування агресивної війни	дії, безпосередньо спрямовані на реалізацію плану про початок агресивної війни чи воєнного конфлікту	там само
Ведення агресивної війни	управлінські дії з реалізації агресивних планів, зокрема, загальне керівництво всіма задіяними у війні чи у воєнному конфлікті силами, керівництво збройними силами або проведенням військових операцій тощо	
Засоби ведення війни	предмети, речовини та гази, що використовуються збройними силами для знищення противника або придушення його сили і здатності до опору, завдання шкоди довкіллю	там само
Військово-полонені	особи, які потрапили під владу супротивної сторони і належать до будь-якої з категорій: 1) особовий склад збройних сил сторони, що перебуває у конфлікті; 2) особовий склад ополчення та добровільних загонів, що входять до складу збройних сил; 3) особи, які супроводжують збройні сили, проте до них не входять; 4) населення не-окупованої території, яке добровільно береться за зброю для боротьби з окупаційними військами, відкрито носить цю зброю і дотримується законів та звичаїв війни, та деякі інші.	п. а ст. 4 Женевської конвенції про поводження з військово-полоненими 1949 р. та у ст. 44 Додаткового протоколу I 1977 р; Про захист цивільного населення під час війни : Конвенція ООН від 12.08.1949
Цивільне населення	особи, які є цивільними особами, тобто особами, що не належать до жодної з категорій осіб, зазначених у пунктах 1, 2, 3 та 6 ч.	
Жорстоке поводження з військовополоненими або цивільним населенням	вбивства, каліцтва, тортури і мордування, біологічні експерименти, взяття заручників, тілесні, колективні покарання, каторжна праця, порушення над людською гідністю тощо.	

1	2	3
Розграбування національних цінностей на окупованій території	довільне їх вилучення будь-яким способом, що поєднується з подальшим їх оберненням на користь іншої держави або окремих осіб, а також, як правило, із вивезенням за межі окупованої території	
Примусові роботи	роботи, проведення яких вимагається від населення під погрозою насильства	
Інші порушення законів та звичаїв війни	порушення міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України	
Геноцид	діяння, умисно вчинене з метою повного або часткового знищення будь-якої національної, етнічної, расової чи релігійної групи шляхом позбавлення життя членів такої групи чи заподіяння їм тяжких тілесних ушкоджень, створення для групи життєвих умов, розрахованих на повне чи часткове її фізичне знищення, скорочення дітонародження чи запобігання йому в такій групі або шляхом насильницької передачі дітей з однієї групи в іншу	Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього; Конвенція ООН, від 09.12.1948
Позбавлення життя членів національної, етнічної, расової чи релігійної групи	це умисне вбивство всіх або окремих членів групи, вчинене у зв'язку з належністю потерпілого до такої групи, спричинене такою належністю	

1	2	3
Створення для групи життєвих умов, розрахованих на повне або часткове її фізичне знищення	позбавленні групи продуктів харчування чи інших життєво важливих засобів існування, обмеженні або позбавленні медичної допомоги, створенні небезпечних для життя екологічних умов, насильницькому переселенні в непридатні для проживання місця тощо.	Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього; Конвенція ООН, від 09.12.1948
Скорочення дітонародження чи запобігання йому в такій групі	це насильницька стерилізація, кастрація або контрацепція, заборона шлюбних союзів між членами однієї групи, примушування до абортів або створення життєвих умов, які сприяють збільшенню кількості вимушених абортів тощо.	
Насильницька передача дітей з однієї групи в іншу	передачу в іншу національну, етнічну, расову чи релігійну групу, вчинену всупереч волі батьків або осіб, які їх замінюють, і поєднану із застосуванням фізичного або психічного насильства.	
Екоцид	Масове знищення рослинного або тваринного світу, отруєння атмосфери або водних ресурсів, а також вчинення інших дій, що можуть спричинити екологічну катастрофу	
Масове знищення рослинного і тваринного світу	знищення великої кількості рослин і/або тварин або їх повне знищення на певній території	
Отруєння атмосфери або водних ресурсів	це їх забруднення отруйними або іншими шкідливими для людини, тваринного або рослинного світу речовинами	

1	2	3
Бактеріологічна (біологічна) зброя	бактерійні (біологічні) засоби (бактерії, віруси, інші живі організми та речовини, які виробляються ними), а також засоби їх доставки (застосування), створені з метою спричинити загибель, захворювання чи інше неповноцінне функціонування людей, тварин, рослин або зараження довкілля	
Токсинна зброя	базується на використанні токсинів — сполук бактерійного, рослинного чи тваринного походження, які здатні спричинити смерть чи тяжку хворобу людини або тварин.	
Хімічна зброя	це високотоксичні отруйні речовини (нервово-паралітичної, шкірно-наривної, задушливої, дратівливої та іншої дії), а також засоби їх доставки (застосування), створені для масового ураження живої сили противника.	Конвенція ООН від 13.01.1993 р. «Хімічна зброя»
Застосування зброї масового знищення	використання вражаючих властивостей зброї відповідно до її цільового призначення як зброї масового знищення	
Розроблення зброї масового знищення	дії з її створення, які передують її виробництву (розроблення теоретичних основ пристрою і дії зброї та їх дослідно-конструкторська перевірка, подібні роботизі збільшення вражаючих властивостей зброї тощо).	
Виробництво зброї масового знищення	це дія з безпосереднього створення реальних одиниць такої зброї для практичного використання. Способи виробництва можуть бути будь-якими (промисловий, кустарний тощо).	
Придбання зброї масового знищення	отримання такої зброї будь-яким способом (купівля, обмін, викрадення, прийняття як подарунка або винагороди тощо).	

1	2	3
Зберігання зброї масового знищення	контрольоване винним утримання зброї у своєму фактичному володінні. Зберігання може порушувати заборону розмішувати на дні морів і океанів та в його надрах за зовнішньою межею зони морського дна будь-яку ядерну зброю чи які-небудь інші види зброї масового знищення	
Збут	будь-яке відчуження зброї іншій юридичній або фізичній особі або державі	
Транспортування зброї масового знищення	переміщення зброї транспортним засобом	
Символіка Червоного Хреста і Червоного Півмісяця	це емблеми у вигляді червоного хреста і\або червоного півмісяця на білому тлі, назви (слова «Червоний Хрест» і\або «Червоний Півмісяць») і спеціальні розпізнавальні сигнали (світлові, радіо-, електронні).	
Піратство	використання з метою одержання матеріальної винагороди або іншої особистої вигоди озброєного чи неозброєного судна для захоплення іншого морського чи річкового судна, застосування насильства, пограбування або інших ворожих дій щодо екіпажу чи пасажирів такого судна	«Женевської конвенції про відкрите море» від 29 квітня 1958 р. і «Міжнародної конвенції з морського права» від 10 грудня 1982 р.
Напад	дії, спрямовані на негайне досягнення злочинного результату за допомогою насильства або створення реальної небезпеки його застосування	
Викрадення	протиправне відкрите або таємне захоплення людини, поєднане з подальшим перевезенням чи в інший спосіб переміщенням її до іншого місця	

1	2	3
Заклик	повідомлення, змістом якого є спонукання до вчинення певного діяння чи заподіяння певного наслідку	
Публічно	відкрито, без обмежень доступу	див. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 № 2939-VI
Матеріали	носії інформації	
Виготовлення матеріалів	фіксування інформації на матеріальному носіїві	Див. «Про кінематографію» Закон України від 13.01.1998 № 9/98-ВР
Розповсюдження матеріалів	створення можливості ознайомлення з матеріалами для інших осіб, включає в себе тиражування чи передачу іншим особам	

ЗМІСТ

Вступ	3
Довідникова частина	5
Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 436 КК № 1:	5
Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 436 КК № 2:	6
Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 437 КК:	7
Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 2 ст. 437 КК:	8
Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 438 КК № 1:	9
Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 438 КК № 2:	10
Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 439 КК:	11
Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 440 КК:	12
Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 441 КК:	13
Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 442 КК:	14
Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 2 ст. 442 КК №1:	15
Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 2 ст. 436 КК № 2:	16
Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 443 КК:	17
Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 444 КК:	18
Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 2 ст. 444 КК:	19
Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 445 КК:	20
Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 446 КК:	21
Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 1 ст. 447 КК:	22
Склад злочинів, передбачених за допомогою ч. 2 ст. 447 КК:	23
Пояснення окремих термінів, що використовуються в основних складах злочинів, передбачених за допомогою розділу XX Особливої частини КК «Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку»	24

Лантінов Ярослав Олександрович –
доцент кафедри Кримінально-правових дисциплін
юридичного факультету Харківського національного університету
ім. В. Н. Каразіна, кандидат юридичних наук

Даньшин Максим Валерійович –
заступник декана юридичного факультету з наукової роботи,
кандидат юридичних наук, доцент

КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ
Особлива частина

Розділ XX.

**ЗЛОЧИНИ ПРОТИ МИРУ, БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА
ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ**

АЛЬБОМ СХЕМ

Комп'ютерне плантування С. О. Сілічева

Підписано до друку 26.04.2012 р. Формат 60 × 90 ¹/₁₆.
Папір офсетний. Гарнітура Times. Друк лазерний.
Умов. друк. арк. 2. Тираж 100 прим. Зам. № 26/04

ЮВПП «Харків юридичний»
61024, м. Харків, вул. Пушкінська, 79/2, к. 1
тел.: (057) 700-43-76, (050) 591-87-69
E-mail: info@jurist.net.ua, www.jurist.net.ua

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої
продукції ДК № 1750 від 15.04.2004*

Друк: ФОП Сілічева С.О.
61024, м. Харків, вул. Пушкінська, 79/2, к. 1